

La història també la fan els secundaris

EFE

JAUME CLARET

Cursava l'últim any de periodisme quan, amb una companya, se'ns va acudir fer un reportatge extens sobre els

origens del Partit Popular (PP) a Catalunya. De seguida algú ens va encaminar cap a Manuel Milián Mestre, i va afegir que "No hi ha ningú que sàpiga més coses d'aquell món" i "És la persona amb els braços més llargs de la ciutat, carregats sempre de llibres i informes". Dos trets que, encara avui, destaquen en l'autobiografia del personatge.

Nascut als Ports (el Forcall, 1943) en un entorn familiar conservador, influenciat pel seu erudit oncle mossèn Manuel Milián Boix i educat a l'aiguabarreig del seminari de Tortosa, la seva trajectòria posterior l'ha convertit en un secundari de luxe –tot i que en alguns episodis potser exageri la pròpia rellevància– en tres escenaris de la vida pública catalana: la premsa, la política i l'empresa. Al primer s'hi va vincular en baratar, per consell de Bal-

tasar Porcel, la carrera eclesiàstica per la universitària. Des de les pàgines d'*El Noticiero Universal*, *Tele/Expres* i el *Diario de Barcelona*, defensarà la via de la reforma enfront del búnquer franquista, i de l'ordre enfront de la voluntat de ruptura d'unes esquerres pràcticament hegemòniques a l'oposició.

De Fraga a Foment

L'aposta política de Milián Mestre passarà per l'intent d'articulació d'una dreta catalana autòctona ("La llengua no és discutible, com no ho és la mare") i alhora sincronitzada amb un referent espanyol. Després d'unes primeres experiències dins l'encotillat món del terç familiar franquista i l'antiporciolisme (d'Eduardo Tarragona a Fèlix Estrada Saladich), sorgeix la fascinació per l'exministre i ambaixador espanyol a Londres, Manuel Fraga, presentat com l'home providencional capaç de bastir els necessaris ponts de diàleg. El miratge, però, naufraga irremissiblement en les seves successives reencarnacions (d'aspirant a tot a president-funda-

ELS PONTS TRENCATS
MANUEL MILIÁN MESTRE
PÒRTIC
570 PÀG. / 22,50 €

dor del PP previ a José María Aznar), en no tenir prou en compte el llast del propi passat o la profunditat dels canvis sociològics viscuts.

Al repetit fracàs de l'opció franquista s'hi suma la incapacitat dels conservadors per capitalitzar els encerts, tant propis com col·lectius. Així, l'operació Tarradellas –aventura de la qual Milián Mestre es reclama autor intel·lectual– representaria el zenit del reconeixement de Catalunya, però seria Adolfo Suárez qui se'n beneficiaria, i el tacticisme polític posterior malbarataria l'experiència. Per la seva banda, els acords del Majestic, interpretats com l'exemple de màxima sincronia politicoeconòmica entre govern central i autonòmic, hauria saltat pels aires arran de la intransigència d'un Aznar emborratxat de majoria absoluta.

Aquesta última deriva l'hauria dut a trencar amb el PP, després de ser diputat a Madrid durant onze anys, i cap a posicions de crítica comprensió cap al procés en el seu vessant més econòmic. Milián Mestre insisteix en la profunda diferència existent entre la burgesia emprenedora catalana i l'extractora madrilenya. De fet, l'àmbit empresarial serà el punt de trobada entre les seves posicions ideològiques i les seves habilitats professionals, actuant com a conseller i professional en nombroses companyies.

Col·laborador habitual de la patronal catalana, Milián Mestre dona xifres de la campanya de la por amb què "Foment del Treball Nacional va aconseguir derrotar els moviments i els partits marxistes a les eleccions de 1980". Només parla de les insercions publicitàries pro partits d'ordre i antiesquerres, però oblida les més que possibles aportacions directes als partits conservadors i a l'aleshores antimarxista ERC. Amb tot, l'alegria serà parcial, ja que la torna serà el fracàs de la seva Solidaritat Catalana i la constatació de les limitacions a l'hora d'articular una tercera via d'ordre i catalana. ♦♦

L'ESCUMA DE LES LLETRES

LLUÍS A. BAULENAS

Harper Lee i els llegats literaris

La mort, divendres passat, de l'autora de *Matar un rossinyol* als 89 anys ha recordat el soroll de fa uns quants mesos arran de la publicació de *Vés i aposta un sentinella*, la seva segona novel·la, l'any passat. Vam assistir un cop més al rebombori mediàtic farcit d'interessos que acompanya decisions editorials poc clares. Ja hem superat els escrúpols a l'hora de no respectar les darreres voluntats. Es diu –i probablement, no sense raó– que si haguéssim fet cas dels rampells de determinats autors en el llit de mort, a hores d'ara la humanitat s'hauria perdut obres senceres de la magnitud de les de Kafka, per exemple. Però que consti que tan sols és un exemple reeixit. La majoria de vegades no és així. Els casos de publicació de darreres novel·les inacabades és usual i respon als interessos econòmics dels hereus i dels editors. No es fa cap favor a la memòria literària de l'autor. El cas de Nabokov és més patètic: els hereus no solament van forçar la publicació del material inacabat desobeint les ordres de l'autor (*L'original de Laura*), sinó que van aprofitar per vendre's fins i tot les fitxes on havia establert l'esquema de la novel·la.

NECROFÍLIA INTERESSADA

Harper Lee, que va mantenir en vida una actitud d'allò més digna i lògica pel que fa a la seva no-carrera literària, estava reclosa en una residència d'ancians del seu poble i no sembla que pogués fer gaire res quan el seu voraç agent va convèncer el món mundial que havia "descobert" una altra novel·la de l'autora que, a més, estava relacionada amb la seva única publicació, *Matar un rossinyol*. Gairebé donaven a entendre que n'era la continuació. Tot el món, literalment, es va bolcar a comprar-ne els drets. Després es va saber que només es tractava del primer esborrany d'una novel·la a partir d'un capítol de la qual l'autora escriuria més tard *Matar un rossinyol*. I no s'havia descobert res. Sempre hi havia estat. Un cop venut i revenut el material ja no calia amagar-ne la procedència. I el mateix agent que va fer aquesta operació ha estat l'encarregat de donar la notícia de la mort de la seva representada, tot remarcant, per si algú se'n malfia, que l'havia vista eixerida com un pèsol feia una setmana. O sigui, que aquí ningú no la va manipular ni se'n va aprofitar. Cas tancat. Busquem-ne un altre. ♦♦

L'APARADOR

ARA

FICCIO

'Les aigües de l'eterna...'
DONNA LEON
Edicions 62

Brunetti haurà de ficar el nas als arxius i racons d'una Venècia envaïda pels turistes, recelosa dels immigrants i amb una joventut desencantada i sense expectatives a *Les aigües de l'eterna joventut*, de Donna Leon. L'autora nord-americana ha guanyat l'últim premi Carvalho.

FICCIO

Adam i Thomas
A. APPELFELD
Cruïlla

Aharon Appelfeld ha convertit l'esgarri-fosa experiència autobiogràfica viscuda durant la Segona Guerra Mundial en un dels eixos principals de la seva narrativa. Aquí s'hi aproxima amb vocació d'arribar als lectors infantils. El punt de partida són dos nens jueus que s'han d'amagar al bosc.

FICCIO

La ventana
MARIO SOLDATI
La fuga ediciones

Natalia Ginzburg diu d'aquesta novel·la breu de Mario Soldati que és un "dels seus relats més bonics". El protagonista torna a Londres després de 20 anys, i a Victoria Station l'espera una amiga, la Twinkle, a qui va estimar fa temps. Encara no l'ha oblidat. Això farà que ell entri al regne de les ombres.